

DE KWESTIE

Kopduel tijdens FC Groningen-Willem II, afgelopen zondag. Rianne Schorel: „De sport en de bonden moeten gaan nadenken over aanpassingen in het spel.”

FOTO ANP/HH

door
Mascha
de Jong

IN HET VIZIER

Paradijsvogels

Persberichten, woordvoerders, het ANP: ze horen allemaal tot de reguliere nieuwsstroom. Ze zorgen voor de berichten op internet, waar u als lezer vaak van denkt: 'Hé, dat las ik net ook al op die-en-die nieuwssite.'

Iedere journalist onderhoudt daarom een eigen bronnennetwerk. Logisch dat lekkende ministers of fluisterende topsporters sowieso voor nieuws zorgen, maar sommige doodnormale huis-tuin-en-keuken-burgers in mijn netwerk hebben die gave ook: zij hebben op de een of andere manier het nieuws aan hun kont hangen.

Hoe komt dat toch, dat de ene mens een relatief rustig leven leidt – natuurlijk met verdriet, zorg en af en toe wat geluk – en dat de ander van de ene hoge berg in het volgende diepe dal duikt? Aan het uiterlijk is het nooit af te lezen. Ze gaan gewoon vanuit hun huurhuis op de fiets het leven tegemoet, koken hun kostje, kijken ondertussen RTL Boulevard en bellen hun kinderen of ouders om even te horen hoe het gaat.

Maar dan gebeurt er weer iets. Bijvoorbeeld een brand in een reptielenloods vlak bij huis. Honderden dieren lopen gevaar en dit soort 'mens' gaat op het geluid van de sirenes af, stort zich erin, gaat helpen en neemt het voortouw. „Die arme dieren! De medewerkers van de Dierenambulance Amsterdam deden er alles aan om ze te redden, maar het waren er gewoon te veel. Slangen, kaaimannen, hagedissen. Ze kregen zuurstof, maar ondertussen zag ik dieren vertrekken. Nou heb ik een

Zij hebben het nieuws aan hun kont hangen

cursus dierenreanimatie gedaan, dus ik besloot die boa constrictors mondopmondbeademing te geven. Ik heb trouwens ook kaaimannen gereanimeerd.”

Daar ligt het. Een verhaal voor het oprapen. Vragen te over. Hoe doe je dat? Slangen en kaaimannen? Daar zitten toch rijen tanden in? Wat als één inens wel wakker is? Dit soort 'nieuws' is niet te registreren. Ja, als je een kat kan reanimeren, dan een kaaiman toch ook?, klinkt het. Misschien voelde het wel een beetje gek, zo'n kouwe bek tegen de lippen, maar dat went snel. En hé, het blijft een levend wezen, DUS DIT DOE JE GEWOON.

Deze paradijsvogels zien vaak zelf het nieuws niet in datgene wat ze hebben meegemaakt of uitgespookt. Het nieuwswaardige komt meestal tussen neus en lippen door voorbij. Soms lijkt het te mooi of raar om waar te zijn, daarom geldt ook voor deze verhalen het journalistieke principe: het is pas een verhaal als er twee bronnen zijn. De brandweerofficier van dienst kon het niet bevestigen, maar bij de Dierenambulance Amsterdam kon men dat wel. Ze waren niet eens verbaasd over de reanimerende buurvrouw. Een medewerkster: „Ik zou het ook doen, hoor. Ik hou van slangen. Ze zijn schattig. En je moet ze natuurlijk niet zo reanimeren als een mens. Meer als een baby. Met pufjes. Anders blaas je ze op. En dat kan de bedoeling niet zijn.”

Mond-op-mondbeademing bij boa constrictors. Het is nooit de vraag of zulke bronnen voor een volgend nieuwsverhaal zorgen, maar wanneer.

OPINIE Rianne Schorel, oud-profvoetbalster

Eindelijk spreken profs over gevaar van koppen

Koppen is een prachtig onderdeel van voetbal. Sommige spelers hebben de kopbal tot kunst verheven. Het hele land veert op als Oranje scoort met een prachtige kopgoal. Tegelijkertijd geeft het te denken hoe de lijst met oud-voetballers groeit die dement raken of zelfs overlijden aan een hersenaandoening. Daarom is het ook goed dat met name in Engeland, de bakermat van het voetbal en vooral van de 'luchtgevechten', de discussie om zich heen grijpt over het fenomeen koppen. Grote namen als Gary Lineker, Geoff Hurst en Frank Lampard spraken zich al uit tegen koppen voor kinderen en nu heeft ook Wayne Rooney zich bij dat rijtje gevoegd. Het besef groeit dat er veranderingen moeten komen. Want kinderen, met een brein dat in ontwikkeling is, wel laten koppen, is niet gezond. Er bestaat in het algemeen een groot gebrek aan bewustzijn van de impact van een kopbal op de hersenen en de gevolgen ervan, niet alleen voor de sportcarrière, maar ook voor het dagelijks bestaan.

Droom uiteengespat

Ik heb het aan den lijve ondervonden. Na een prachtige voetbalcarrière in de Verenigde Staten was ik prof bij ADO Den Haag en had ik een uitnodiging voor

In Engeland spreken steeds meer grote vedetten zich uit tegen koppen voor jeugdvoetballers. Wayne Rooney sloot zich onlangs aan, terwijl in ons land PSV en Ajax maatregelen nemen met lichtere ballen in de jeugdopleiding. „Eindelijk”, verzucht oud-prof Rianne Schorel.

het Nederlands elftal op zak, toen in 2008 mijn droom uiteenspatte door een bal tegen mijn hoofd. Het gebeurde in een wedstrijd tegen AZ dat ik ineenzakke. Het was een hoofdblessure die mijn leven volledig omgooide. Ik werd werkloos, eenzaam, gewond en kreupel in alle aspecten van mijn leven. Tien jaar leefde ik met onbegrip, eenzaamheid, pijn, cognitieve vermoeidheid, depressie en angst.

Aanpassingen

In de tumultueuze reis naar herstel zag ik in dat hersenschuddingen en -trauma verkeerd werd en nog steeds vaak wordt begrepen in zowel de sport als daarbuiten. Een hersenschudding kan vaak als mild letsel worden gezien, maar als het niet goed wordt behandeld kan het, net zoals bij mij, een leven volledig belemmeren. De sport en de sportbonden moet hierover gaan nadenken en aanpas-

singen bedenken. Dat in de jeugdopleiding van Ajax en PSV op koppen wordt getraind met lichtere ballen, is al een begin. Er zijn meer aanpassingen te bedenken, zoals het afschaffen van het koppen van een lange uittrap van de keeper. De impact van zo'n bal is enorm veel groter dan bij het koppen na een ingooi. En kom ook met restricties aan koppen in de vrieskou of bij warm weer: dat heeft ook effect op het brein. Een verplichte voetbalhelm, bekend van keeper Petr Cech, lijkt me minder wenselijk. Dat maakt het spel hooguit roekeloz, niet veiliger.

Behalve sportieve aanpassingen die de kans op hersenschuddingen verkleinen, valt er nog steeds heel veel te halen in de behandeling van hersenletsel. Omdat ik erachter ben gekomen dat het daaraan ont-

breekt in ons land, heb ik met mijn zus Move The Brain opgericht. Met speciale behandelplannen richten we ons op het resetten en trainen van het brein, om mensen met blijvend hersenletsel zo goed mogelijk te kunnen laten functioneren in de maatschappij en zoveel mogelijk hun leven terug te geven. We denken en werken mee aan wetenschappelijke antwoorden en sportieve aanpassingen.

Veilig

Mijn droom is om in een wereld te leven waar mensen beter geïnformeerd zijn over de gevolgen van een hersenschudding, whiplash en elke andere vorm van hoofdletsel. En waar sport en spel, wat zo belangrijk is voor fysieke en psychische gesteldheid, veilig is voor iedereen.

Rianne Schorel is oud-topvoetbalster en ceo van Move the Brain

